

Revista de llibres

BERNAL TRIVIÑO, A.

Hacia una comunicación feminista. Cómo informar e informarse sobre violencia machista

Barcelona: Editorial UOC, 2019, 206 pàgines
ISBN: 9788491804871

Hacia una comunicación feminista presenta una reflexió sobre el paper dels mitjans de comunicació en la promoció dels drets de les dones i, més especialment en la cobertura informativa dels casos de violència masclista. Ana Bernal-Triviño busca sensibilitzar el públic sobre els processos que pateixen les dones víctimes de violència masclista i contribuir a minimitzar la difusió

mediàtica dels discursos masclistes i irrespectuosos amb aquestes situacions.

La publicació s'estructura en quatre grans capítols, precedits d'una introducció, un pròleg d'Ana de Miguel i un prefaci d'Ana Pardo de Vera, i seguits d'un epíleg de la mà de Pastora Martínez Samper. El capítol 1 conceptualitza què entén l'autora per una comunicació en perspectiva feminista i analitza la posició dels mitjans de comunicació davant els discursos i les violències masclistes. També introdueix el cas del 8 de març de 2018 i el rol de les xarxes socials en el moviment feminista. El capítol 2 tracta la cobertura mediàtica de les violències masclistes des del seu context, amb referències al patriarcat com a estructura social, les lleis i convenis internacionals en la matèria. Aquest capítol remarca la necessitat d'explicar les notícies de manera responsable, contextualitzada i especialment curiosa amb la tria de conceptes. El tercer capítol posa l'accent en explicar les relacions, reaccions i conseqüències del maltractament i la violència de gènere. Per últim, el capítol 4, recull, de forma més específica, una sèrie de claus per a periodistes i mitjans de comunicació a l'hora d'informar sobre la violència masclista. La selecció de les fonts, la victimització de l'agressor, la responsabilització dels successos a la víctima, la frivolitat i el sensacionalisme són alguns dels aspectes tractats. Per últim, l'autora aporta un decàleg de la informació contra la violència masclista.

TRAPPEL, J. (ED.)

Digital media inequalities. Policies against divides, distrust and discrimination

Göteborg: Nordicom, 2019, 290 pàgines
ISBN (print): 978-91-88855-10-7
ISBN (pdf): 978-91-88855-11-4

Aquest llibre, editat per Josef Trappel, recull les investigacions fetes per The Euromedia Research Group en relació amb les desigualtats de classe, de gènere, de salut i d'educació lligades als mitjans de comunicació europeus. Els 16 articles/capítols que formen el llibre analitzen aquestes qüestions en un context d'incorporació de mitjans digitals, xarxes socials, algorismes i, en general, noves tecnologies de processament massiu de dades.

El primer article el signa Josef Trappel i introdueix el tema, posant l'accent en les novetats que presenta el nou ecosistema digital de mitjans. Denis McQuail identifica, en el segon capítol, un corrent de desigualtats en l'àmbit de la comunicació pública relacionades amb l'imperialisme cultural, les desigualtats ètniques, el gènere i els nivells de coneixement en la societat. Hannu Nieminen proposa en el tercer text una reforma radical de les polítiques europees perquè contribueixin al compliment dels drets a la informació i a la comunicació. El treball de Jeremy Tunstall analitza com els canvis en l'entreteniment produïts durant els últims anys i que estan relacionats, entre d'altres, amb la incorporació dels sistemes de subscripció a les plataformes de vídeo sota demanda, afecten les economies d'escala i generen noves desigualtats econòmiques entre les audiències a nivell internacional. Stylianos Papathanassopoulos i Ralph Negrine estudien les desigualtats digitals provocades per les noves estratègies de comunicació política i l'increment del populisme. Barbara Thomass analitza les relacions entre les desigualtats i crisis econòmiques, la valoració ciutadana de la Unió Europea i la recepció de les notícies emeses pels mitjans de comunicació. L'article de Péter Bajomi-Lázár argumenta que l'incompliment del model d'autoregulació per part dels mitjans de comunicació de països del Centre d'Europa i d'Europa de l'Est vinculat a la lluita contra les desigualtats es deu a una manca de circumstàncies necessàries com ara la llibertat de premsa, la seguretat a la feina, o unes condicions laborals acceptables. Judit Bayer analitza aspectes jurídics lligats a l'assoliment de la igualtat en la publicació i l'accés a la informació als mitjans de

comunicació. Al capítol 9, a càrrec de Leen d'Haenens, Willem Joris i Quint Kik, s'examinen els canvis recents en la informació nacional i local a Europa, i s'investiguen les circumstàncies en les quals aquests mitjans contribueixen a incrementar i/o reduir desigualtats entre territoris. Claudia Padovani, Karin Raeymaeckers i Sara De Vuyst tracen un mapa de les iniciatives internacionals dedicades a incorporar la perspectiva de gènere en els mitjans de comunicació i analitzen el potencial de canvi social que es pot derivar de les actuacions dels mitjans de comunicació amb perspectiva de gènere i dels mecanismes reguladors. Jeanette Steemers analitza les desigualtats en l'accés a continguts audiovisuals infantils nacionals i internacionals. L'article 12, d'Elena Vartanova i Anna Gladkova, discuteix les desigualtats relacionades amb la bretxa digital que emergeixen a conseqüència de l'increment dels mitjans digitals arreu del món. Tristan Mattelart, Stylianos Papatthanassopoulos i Josef Trappel afirmen que la distribució de recursos econòmics per la producció de notícies és asimètrica entre els països centrals i perifèrics de la Unió Europea i analitzen com les tecnologies digitals han incrementat diferents desigualtats socials existents en el consum de notícies d'aquests països. El capítol 14, signat per Hallvard Moe, analitza les diferències entre els patrons de consum dels mitjans de comunicació i la voluntat de pagar per informar-se a tres països nòrdics: Finlàndia, Dinamarca i Noruega. Aukse Balčytienė i Kristina Juraitė examinen la relació de causalitat entre la representació desigual dels sistemes polítics europeus als mitjans de comunicació i la desigual capacitat d'actuació dels receptors de la informació produïda per aquests mitjans. Finalment, Wener A. Meier estudia els riscos provocats pel "capitalisme de la vigilància" i les dificultats dels estats europeus per formular noves polítiques contra el poder de les corporacions transnacionals i enfortir les existents.

Disponible a: <https://www.nordicom.gu.se/sv/system/tdf/publikationer-hela-pdf/digital_media_inequalities_0.pdf?file=1&type=node&id=40258&force=0>

PRESS, J.

Dueñas del show. Las mujeres que están revolucionando las series de televisión

Barcelona: Alpha Decay, 2018, 368 pàgines

ISBN: 978-84-948210-6-6

Joy Press va publicar el 2018 *Dueñas del show. Las mujeres que están revolucionando las series de televisión*, un llibre que repassa la transformació d'una de les principals àrees de la indústria de l'entreteniment des de mitjans del segle XX fins avui dia: les sèries de televisió.

El llibre es divideix en nou capítols, cadascun dels quals aborda la trajectòria d'una dona del món audiovisual nord-americà, determinant en aquesta transformació.

El primer es dedica a Diane English, guionista, productora i directora, coneguda per ser creadora de la sèrie *Murphy Brown*. El segon, parla de Roseanne Barr, presentadora del programa d'entrevistes *The Roseanne Show* i, més endavant protagonista de reality shows com ara *Roseanne's Nuts*. Amy Sherman-Palladino, guionista, directora i escriptora, és la protagonista del tercer capítol, coneguda per *Las chicas Gilmore*. El següent, se centra en Shonda Rhimes, guionista, productora i directora, coneguda principalment per crear la sèrie *Anatomía de Grey*, entre d'altres sèries d'èxit mundial. Tina Fey, Liz Meriwether i Mindy Kalling comparteixen protagonisme al capítol cinc. Tina Fey és actriu, comediant, escriptora, guionista i productora i protagonista, entre d'altres, de la comèdia televisiva *Rockefeller Plaza* (originalment, *30 Rock*). Per la seva part, Liz Meriwether és també escriptora, productora i *showrunner* de televisió. El seu nom va sonar especialment per ser creadora de la comèdia televisiva *New Girl*. La tercera protagonista d'aquest capítol, Mindy Kaling, és actriu, comediant, escriptora, productora i protagonista de la sèrie *The Mindy Project*. El sisè capítol se centra en Lena Dunham, guionista, directora i actriu, i creadora i protagonista de la sèrie d'HBO, *Girls*. El capítol set tracta sobre dos dels xous televisius més populars de Comedy Central, *Inside Amy Schumer* i *Broad City*. Ambdues sèries creades o escrites per dones i protagonitzades per personatges femenins que trenquen estereotips i normes socialment establertes. Les sèries *Weeds* i *Orange is the New Black*, creades per Jenji Kohan, centren el següent capítol d'aquest llibre, que parla sobre els valors familiars. Per últim, el capítol nou tracta el cas de Jill Soloway, creadora, *showrunner*, directora i escriptora, especialment per la seva faceta com a productora executiva i directora de la sèrie *Transparent*.

AGUADED, I.; ROMERO-RODRÍGUEZ, L.M. (COORDINADORS)
Competencias mediáticas en medios digitales emergentes
 Salamanca: Comunicación Social ediciones y publicaciones, 2018, 236 pàgines
 ISBN: 978-84-17600-03-7

Competencias mediáticas en medios digitales emergentes és una obra escrita per més de 20 investigadors i investigadores. El volum compta amb un pròleg de Joan Ferrés i una introducció a càrrec de Luís M. Romero-Rodríguez i Ignacio Aguaded. El llibre aborda els assumptes actuals cabdals en els àmbits de la Comunicació i l'Educació, com ara

les noves competències mediàtiques i digitals, la desinformació i les notícies falses, la comunicació audiovisual i l'educació.

El primer capítol estudia les competències mediàtiques en l'escenari de convergència digital. Es treballen temes com ara les narratives transmèdia o l'*storytelling* digital com a eina educativa. El segon, es dedica a les competències ètiques i mediàtiques en els nous entorns digitals i s'aborden qüestions com ara l'ètica digital ambiental, la cibernètica, la robòtica moral, la "diet-ètica digital" o l'ètica virtual per al *blockchain* i la *deep web*. El tema del tercer capítol és la desinformació i la infoxicació en les quartres pantalles. Les *fake news*, els *bulos* i la desinformació són els temes centrals. La quarta secció aborda les possibilitats de l'educació en comunicació i les tecnologies de la informació i de la comunicació per a l'educació inclusiva. L'ús de la tecnologia digital per a l'ensenyament i l'aprenentatge, el desenvolupament de competències i habilitats digitals, o la millora de l'educació mitjançant l'anàlisi de dades són alguns dels temes tractats. El cinquè es dedica a les bretxes de tipus instrumental i aquelles produïdes per les diferències en competències digitals i aborda el paper dels i de les docents en aquestes qüestions. El capítol sis gira entorn de les responsabilitats i les vulnerabilitats derivades de la introducció social dels nous dispositius mòbils. El següent se centra en el potencial educatiu dels mitjans de servei públic en temes de comunicació en l'entorn digital. El capítol vuit es dedica a la creativitat transmèdia en els processos interactius d'aprenentatge a través dels mitjans digitals emergents. L'educació lectora i literària per mitjà dels llibres digitals, la cultura participativa i les noves estratègies d'alfabetització lectora vinculades als llibres electrònics, als *booktubers* i a la realitat augmentada són els temes del novè capítol del volum. L'últim capítol se centra en la convergència digital i la integració de les competències en tecnologies de la informació i de la comunicació i les competències mediàtiques.

RECORDER, M.J. (ED.)
Com formar ciutadans crítics? Alfabetització
informacional i mediàtica
 Barcelona: Institut de la Comunicació de la Universitat Autònoma de Barcelona, 2019, 195 pàgines
 ISBN: 978 84 120344 3 1

Com formar ciutadans crítics? Alfabetització informacional i mediàtica, recull el treball generat a la Jornada sobre alfabetització informacional i mediàtica per una ciutadania crítica, celebrada a l'Aula Magna de la Facultat de Ciències de la Comunicació de la Universitat Autònoma de Barcelona el 30 de novembre de 2018. El llibre consta d'una

introducció a càrrec de l'editora del llibre en què s'explica la problemàtica de l'educació crítica per a la ciutadania en els nostres dies en matèria mediàtica i digital. A continuació, se sintetitzen algunes de les reflexions principals, sorgides de la jornada: "Periodistes, codi deontològic i informació rigorosa" de Neus Bonet, "El suport del govern a l'alfabetització informacional i mediàtica" d'Ignasi Genovés i "La necessària vinculació de la universitat amb la formació d'una ciutadania crítica" de Virgínia Luzón.

Per altra banda, es reproduïxen les comunicacions presentades per José Manuel Pérez Tornero, titulades "Mediatización Intensiva"; per Aurora Vall, "L'educació al llarg de la vida gràcies a les biblioteques públiques" i per Salvador Alsius, "El paper de les autoritats reguladores europees en la *media literacy* i el programa desenvolupat pel CAC en educació mediàtica". La tercera part del llibre es dedica a altres cinc ponències de la jornada. En primer lloc, "Media and Information Literacy and the Media Industries", de Laura Cervi. Seguidament, "La competència informacional i els estudiants universitaris", de Pilar Cid i Remei Perpinya. Marta Civil signa el tercer article amb el títol "Els graduats en comunicació". En quart lloc, "Els bibliotecaris: de guardians dels llibres a divulgadors del coneixement", de Joan Gómez Escofet. I, per últim, "Professionals de la informació, la comunicació i l'educació davant la infoxicació i les *fake news*", d'Alexandre López-Borrull, Josep Vives i Joan Isidre Badell. Per acabar, i abans de les conclusions, de nou a càrrec de María José Recoder, el llibre recull cinc estudis de cas treballats com a part de la jornada, a càrrec d'Eva Garcia; Núria de José; Mònica Lablanca; Carlos Ortiz, i Josep Viñeta Balsells.

Disponible a:

<http://incomnet.uab.cat/download/ebookInCom_18ok.pdf>